

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-07-26
Besvaras senast
2022-08-10 kl. 12.00

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1820 Sidoverksamhet hos UD-personal

Ledarsidorna har tidigare berättat om utnämningen av chefen för den politiska avdelningen i Moskva. ”En karriär som saknat motstycke där en politiskt sakkunnig socialdemokrat på kort tid kunde runda ett helt system med decenniernas utbildade diplomater med hjälp av dels ministrar, dels egendefinierade och ej styrkta språkkunskaper i bland annat ryska”, skriver Ledarsidorna, och fortsätter:

”Sättet som UD rundar de lagrum som ligger till grund för tillsättningar med utnämningar är att UD:s personalchef inte tillämpar ett mer formellt förfarande med ansökningar utan konsekvent använder sig av det lösare begreppet ’intresseanmälan’. Ett begrepp som, enligt UD:s personalledning, departementet inte anser sig vara bundna av. Och som konsekvens av detta inte heller omfattas av i övrig statlig förvaltning gällande lagrum enligt UD:s sätt att se på detta.”

Ledarsidorna har nu avslöjat hur svenska ambassadörer och FN-rådgivare startat egna sidoverksamheter utanför sina ordinarie tjänster som uppenbart hör samman med vad dessa har som egentliga skattefinansierade arbetsuppgifter.

Ledarsidorna skriver vidare att ”kretsen som brukar benämnas som Dirty Dozen (de absolut mest politiskt lojala bland de opolitiska tjänstemännen), nu omkring 30 personer, har försäkrats bra posterings eller tjänster, i många fall nya och bättre än tidigare. Detsamma råder för en betydande andel av de lägre partifunktionärer, maskerade som opolitiska tjänstemän, som skrev på den ökända 261-listan efter valet 2018, där S värdegrund stod över regeringsformen. Av dessa har den absoluta merparten befordrats och blivit lägre mellanchefer eller fått andra nyckelpositioner”.

De som varit samordnare till de tidigare miljöpartistiska biståndsministrarna har nu alla befordrats till ambassadörer, en titel och tjänsteställning de behåller på livstid. Detta oavsett tidigare prestationer eller kompetens.

Ett exempel som Ledarsidorna tar upp är Helena Rietz, som den 9 juni utsågs till senior rådgivare till Stefan Löfven i hans roll i FN.

Ledarsidorna skriver: ”Hur Rietz anställningsformer har förändrats är okänt. Det kan spänna från att hon är utlånad av UD och behållit lön samt

bottenanställning på departementet men det kan även innebära att hon tagit klivet över till FN. I sådana fall är lönenivån avsevärt högre, med bättre pensionsvillkor, samt inte minst skattebefriad.”

Helena Rietz driver ett flertal företag vid sidan om sin anställning. Dels ett bokförlag, dels en restaurang tillsammans med sin make, Jon Åström Gröndahl som är ambassadör i Thailand. De två äger och driver dessutom konsultföretaget Thutmosis AB.

Thutmosis AB skall, enligt registreringsbeviset, bedriva konsultverksamhet inom organisationsutveckling inom ledarskapsområdet och internationellt utvecklingsarbete. Det vill säga, i huvudsak verksamhet som de två har som ordinarie arbetsuppgifter inom ramen för sin anställning på UD.

”Med tanke på att såväl Jon Åström Gröndahl, ambassadör i Thailand och tidigare chef för Utrikesdepartementets konsulära och civilrättsliga enhet samt med tjänstgöring vid enheten för Mellanöstern- och Nordafrika och på Utrikesdepartementets ministerkansli är hans kontaktnät och påverkansmöjligheter för politiska beslut utmärkta. Lika goda som maken Helena Rietz som tidigare kom från tjänsten som enhetschef för Afrika-enheten. Denna enhet arbetar inte med något annat än biståndsfrågor även om det kan omformuleras i andra termer”, skriver Ledarsidorna.

”Med Helena Rietz placerad centralt i FN-systemet som rådgivare till Stefan Löfven bör bolagets förutsättningar att nå politiska och finansiella framgångar som mycket goda. Det bör inte finnas några direkta hinder för paret Rietz företag att få direkt access till stora biståndsgivare genom de nätverk som de skapar inom rollen för sina yrkesroller, FN-rådgivarens respektive ambassadörens. Den huvudsakliga arbetsgivaren, UD, skapar dessutom goda möjligheter till att erhålla förstahandsinformation till bolaget om nya biståndsprojekt”, fortsätter Ledarsidorna.

All sidoverksamhet ska, liksom hos vilken annan statlig myndighet som helst, godkännas formellt av myndighetens ledning. Hos UD är det rättschefen som fattar sådana beslut, men de kan även i mer känsliga fall lyftas till ministernivå.

Om det nämnda UD-paret fått rättschefens eller utrikesministerns, alternativt kabinetssekreterarens, personliga medgivande öppnas det upp för prejudikat för tjänstemän i staten att använda sig av de nätverk och kunskaper de har i

ordinarie tjänst till att dryga ut sina inkomster inom ramen för egen näringsverksamhet under pågående tjänst som statstjänsteman.

Skulle de inte erhållit detta medgivande öppnas sannolikt dörren för arbetsrättsliga åtgärder då erfarna diplomater vid UD menar att detta, oavsett om det är tillåtet eller inte, satt UD i klandervärd eller tveksam dager.

”Korruptionen inom biståndsområdet är inte bara väl känd internationellt, korruptionen inom det svenska biståndet i synnerhet är även den så pass hög att den väckt visst internationellt uppseende. Bland annat hur en av konsulerna i Jerusalem lyckades slussa vidare miljoner av skattemedel till Hamas-kopplade organisationer som var avsedda för ett demokratiprojekt”, skriver Ledarsidorna.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Kan minister redogöra för om det är hon eller vem som beslutat om personligt medgivande i ovan beskrivet fall och avser ministern att ta något initiativ när det gäller hur UD hanterar tjänstemäns sidoverksamhet?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Annalena Hanell